

Forum TBS Jaarverslag 2016

Doel van Forum TBS

De stichting Forum TBS werd begin 2011 opgericht als initiatief van een aantal wetenschappers, behandelaars, rechters, advocaten, officieren van justitie en persoonlijk bij de TBS betrokken mensen vanuit de intentie een bijdrage te leveren aan een meer evenwichtig maatschappelijk en politiek debat waarin relevante feiten, ervaringen, onderzoeken en gedifferentieerde meningen een rol kunnen spelen. De stichting richt zich op herstel van het vertrouwen in de terbeschikkingstelling als beveiligings- en behandelingsmaatregel. Het is wenselijk dat de maatschappelijke en politieke besluitvorming minder eenzijdig wordt bepaald door incidenten en veiligheidseisen, maar vooral gebaseerd wordt op feitelijke informatie. Het gaat om een passend evenwicht tussen beveiliging, behandeling en de rechtspositie van de tbs-gestelde. Zo kan een effectieve behandeling blijven bestaan voor delinquente patiënten die daarvoor in aanmerking komen, juist om te voorkomen dat zij onbehandeld terugkeren in de maatschappij met een grotere kans op herhaling.

Forum TBS wil deze denkbeelden aan de orde stellen via publicaties, opiniestukken, ingezonden brieven, het organiseren van bijeenkomsten, het geven van interviews of het verschaffen van ondersteunende informatie.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond in het begin van het verslagjaar uit mr. Y.A.J.M. van Kuijk, vice-president van het Gerechtshof Arnhem, voorzitter, mr.dr. J.R. Niemantsverdriet, voormalig staflid van de Van der Hoeven Stichting, secretaris en drs. J.A. Poelmann, voormalig bestuurder van de Pompstichting te Nijmegen, penningmeester. In de loop van het verslagjaar traden als bestuursleden toe mevrouw mr.drs. J.A. Mastenbroek-Osté, jurist bij De Forensische Zorgspecialisten en mevrouw drs. K.M. ten Brinck, hoofd NIFP Noord-Oost Nederland (thans: voormalig). Het bestuur kwam in het verslagjaar driemaal bijeen, waarvan eenmaal voorafgaande aan het overleg met de kerngroep.

Kerngroep

De 'kerngroep' van veertien personen, afkomstig uit verschillende disciplines en maatschappelijke posities, overlegde samen met het bestuur in het verslagjaar viermaal om onderwerpen op het terrein van de terbeschikkingstelling te bespreken en actiepunten voor te bereiden. De voorbereiding van een volgend symposium was een belangrijk onderwerp op de overlegvergaderingen en in de tussentijdse e-mailcontacten. Naam en achtergrond van de leden van de kerngroep staan vermeld op de website van Forum TBS. In het verslagjaar trad Alda Peters (voormalig inspecteur van de Inspectie voor de Gezondheidszorg) toe, die daarmee de plaats innam van Victor Verstappen die jarenlang zijn kritische mening over het tbs-stelsel heeft laten horen, met name op het punt dat in geval van een zogenaamd combinatievonnis niet direct met de behandeling wordt gestart. De kerngroep werd verder uitgebreid met Erik Bulten (hoofd Diagnostiek, Onderzoek en Opleiding Pompestichting).

Sympathisanten

Een kring van ‘sympathisanten’ bestaat uit personen die achter het doel van Forum TBS staan en samen met bestuur en kerngroep willen optrekken. Met ondersteuning van deze personen, afkomstig uit verschillende maatschappelijke geledingen, kan het beoogde tegengeluid worden versterkt. Aan het eind van het verslagjaar waren er 25 ‘sympathisanten’, wier namen zijn gepubliceerd op de website.

Ideeën over nieuwe activiteiten

Na het derde symposium ‘TBS voor de media!’ op 29 oktober 2015 hebben bestuur en kerngroep nagedacht over de vraag of een andere opzet niet tot een grotere en meer diverse opkomst kan leiden. In de analyse kwam naar voren dat de afgelopen symposia op zich wel een goede opkomst en waardering kenden ondanks veel vergelijkbare bijeenkomsten, maar zich niet als ‘onmisbaar’ onderscheidden door inhoud of vorm. Er kwam een aantal suggesties naar voren, bijvoorbeeld over een andere locatie dan Nijmegen, de beperking tot een middag, het uitschrijven van een prijsuitreiking, het gebruik van interactieve workshops, samenwerking met media- en andere partners e.d.. De ervaring in de afgelopen jaren was dat vooral de professionals werden bereikt. Het is een uitdaging om te onderzoeken of ook een ‘lager opgeleid’ publiek kan worden geïnteresseerd.

Het bestuur overlegde met Ruben Maes, onder andere organisator van het Forensisch Festival. Hij ziet meerwaarde in samenwerking met andere partijen die zich op hetzelfde terrein bewegen, zoals de RSJ, het AVT, het EFP, GGZ Nederland, Forum Levenslang, de ZM, het OM, het ministerie van V&J, de FPC’s. Meer inzetten op kleine thematische bijeenkomsten voor politici en voor journalisten zou effectiever kunnen zijn dan de min of meer klassieke vorm van een symposium. Bij de voorbereiding zou samenwerking met het Nederlands Gesprekscentrum en debatcentra zijn nut kunnen afwerpen. Maes is realistisch en dus pessimistisch over de wens om TBS in een gunstiger daglicht te stellen bij het grote publiek. Het streven moet zijn de schade te beperken, de nuance te vergroten en kleine doelgroepen te overtuigen door het benaderen van o.a. scholen, verenigingen en serviceclubs.

Om nieuwe ideeën vorm te geven besloot het bestuur een brainstormgroep samen te stellen waarin niet alleen ‘eigen’ mensen zitting hebben.

Imago-onderzoek

Op het symposium van 29 oktober 2015 kon Forum TBS de eerste resultaten presenteren van het onderzoek over het imago van de tbs onder de Nederlandse bevolking. Het onderzoek zelf werd gehouden in augustus van dat jaar en werd mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de stichtingen Vrienden van Oldenkotte en Koningsheide. In het verslagjaar werd gewerkt aan verdere analyse en voorbereiding van publicatie. Het bestuur beschouwt het imago-onderzoek 2015 als een nulmeting en is voornemens een vervolgonderzoek op te zetten. De aandacht zal zijn gericht op verbetering van de opzet en de vragen, het interval tussen de nulmeting en het vervolg, alsmede de financiering.

Media en publiciteit

In het tijdschrift *Sancties* (2016, nr. 2) verscheen een beschouwing over het symposium 2015 van Forum TBS onder de titel *TBS en de media, een moeizame relatie?* van de hand van de bestuursleden Jan Niemantsverdriet en Yvo van Kuijck.

Uit het contact met de journalist Harm Graat kwam het artikel *Koester ondanks alles toch de tbs voort* dat bestuurslid Jos Poelmann schreef voor *De Gelderlander* van 7 mei 2016.

Het bestuur overlegde met de werkgroep Communicatie van de directeuren van de FPC's. Het blijkt dat de behandelingsklinieken – meer dan in het verleden – belang hechten aan investering in verbetering van de beeldvorming over de TBS. Deze instelling stemt overeen met die van Forum TBS.

Overige activiteiten

Het bestuur heeft in september gesproken met Michèle Blom, Directeur-Generaal Straffen en Beschermen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het blijkt dat de focus van het ministerie op het moment niet zozeer op de TBS is gericht, maar meer op de 'zorg om verwarde personen' en op veiligheidsvraagstukken (dreiging terrorisme). Het ministerie hanteert als beleidsoverweging dat er 'handelingsperspectief' moet zijn om te acteren. Wel staat het ministerie open voor overleg over projecten die Forum TBS zou willen ondernemen, het liefst samen met organisaties en instellingen die zich op hetzelfde terrein bewegen. Met name de directie Communicatie van het ministerie en het WODC zouden dan gesprekspartners kunnen zijn.

Voorts bespraken bestuur en kerngroep actuele ontwikkelingen op het gebied van de terbeschikkingstelling.

Bestuur van Forum TBS, april 2017